

Αίθουσα 1 - Παλαιοχριστιανικός Ναός

Φύλλο πορφυρού κώδικα

Πληροφορίες

Φύλλο από Ευαγγέλιο που το μεγαλύτερο μέρος του βρίσκεται στην Κρατική Βιβλιοθήκη της Πετρούπολης στη Ρωσία. Άλλα φύλλα βρίσκονται σε βιβλιοθήκες και συλλογές όπως στη *Βιβλιοθήκη του Βατικανού*, στο *Βρετανικό Μουσείο*, στο *Βυζαντινό Μουσείο της Αθήνας* κ.α.

Το φύλλο το έφεραν μαζί τους πρόσφυγες από την περιοχή της Καισαρείας το 1922.

Είναι γραμμένο πάνω σε περγαμνή βαμμένη με πορφυρό χρώμα. Η περγαμνή προέρχεται από δέρμα μικρών ζώων, κατσικιών ή μοσχαριών. Τα γράμματα της περγαμνής είναι ασημένια, ενώ με χρυσό είναι γραμμένες οι συντομογραφίες IC (Ιησούς), ΘΥ (Θεού) ΠΗΡ (Πατήρ).

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε το φύλλο του κώδικα και φωτογραφίστε το.
- ▶ Είναι γραμμένο με κεφαλαία ή μικρά γράμματα;
- ▶ Μπορείτε να διακρίνετε κάποιες από τις συντομογραφίες (IC, ΘΥ, ΠΗΡ);
- ▶ Γιατί πιστεύετε ότι το έφεραν μαζί τους οι πρόσφυγες το 1922;

ΜΟΝΗΤΤΟΥ ΕΚ
 ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ
 ΕΔΩΚΕΝ ΟΥΤΕ
 ΦΩΤΙΝΙ ΧΥΟ
 ΕΙΠΕΝ ΟΥΤΕ
 ΤΕΛΟΣ ΟΥΤΕ
 ΑΜΗΝ ΜΗΤΟΥ
 ΜΟΤΗ ΟΥΤΕ
 ΕΝ ΕΔΕΩΚΕ
 ΤΩ ΟΥΤΟΙ ΜΟΤΕ
 ΕΙΠΕΝ ΟΥΤΕ
 ΔΟΧΟΝ ΗΡΚΙΟΥ
 ΔΙΑΚΟΝΗΝΤ
 ΤΟΝ ΑΡΤΟΝ ΕΚ
 ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ
 ΤΟΝ ΔΕ ΟΥΤΕ

ΙΟΥΣΤΑ ΤΟΥΤΕ
 ΟΥΤΕ ΟΥΤΕ
 ΤΑ ΔΕ ΚΑΙ ΗΝ ΕΚ
 ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ
 ΚΑΙ ΤΟΥΤΗ ΝΑΙΑ
 ΤΟΥ ΟΥΤΕ
 ΕΙΠΕΝ ΟΥΤΕ
 ΜΟΥΤΟΙ ΜΟΤΕ
 ΤΟΥΤΟ ΟΥΤΕ
 ΤΟΝ ΑΡΤΟΝ ΕΚ
 ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ
 ΕΙΠΕΝ ΟΥΤΕ
 ΤΟΙΣ ΟΥΤΕ
 ΕΙΠΕΝ ΟΥΤΕ
 ΟΥΤΕ ΟΥΤΕ

Αίθουσα 2 -Παλαιοχριστιανική πόλη και κατοικία

330 μ.Χ.

610

1204

1453

19ος αι.

ΡΩΜΑΪΚΗ
ΕΠΟΧΗ

ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ
Η ΠΡΟΤΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΜΕΣΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΥΣΤΕΡΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΝΕΟΤΕΡΑ
ΧΡΟΝΙΑ

Χιτώνες

Πληροφορίες

Οι χιτώνες είναι το κύριο ρούχο αντρών και γυναικών. Συνήθως είναι λινοί (από το φυτό λινάρι) ή μάλλινοι και πιο σπάνια μεταξωτοί. Συχνά είναι διακοσμημένοι. Πολλές φορές τους έσφιγγαν στη μέση με ζώνες. Πάνω από το χιτώνα φορούσαν το ιμάτιο που στερεωνόταν στον ώμο με πόρπες και περόνες.

Τα υφάσματα τα ύφαιναν στον αργαλειό. Τις κλωστές τις έβαφαν με χρώματα που προέρχονταν από φυτά (για παράδειγμα το κίτρινο το έπαιρναν από τον κρόκο).

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε τους χιτώνες και φωτογραφίστε τους.
- ▶ Παρατηρήστε τα σχέδια και το μέγεθός τους και σκεφτείτε εάν ανήκαν σε άντρες ή γυναίκες.
- ▶ Βρείτε τον αργαλειό όπου ύφαιναν τα υφάσματα και φωτογραφίστε τον.
- ▶ Βρείτε πόρπες και περόνες και φωτογραφίστε τις.
- ▶ Βρείτε τα μεταλλικά κομμάτια ζώνης και φωτογραφίστε τα.

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Bringing you the
Photograph
Tunic and the
Curtain by the

Αίθουσα 3 - Από τα Ηλύσια Πεδία στο Χριστιανικό Παράδεισο

Καμαροσκεπής τάφος

Πληροφορίες

Είδος τάφου για πλούσιους. Οι καμαροσκεπείς τάφοι είχαν διακόσμηση. Εδώ βλέπουμε μια οικογένεια: τον πατέρα, τη μητέρα και δύο αγόρια. Οι γονείς φορούν μακριούς χιτώνες και τα παιδιά κοντούς. Ο πατέρας πάνω από το χιτώνα φοράει ιμάτιο.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε τον καμαροσκεπή τάφο.
- ▶ Παρατηρήστε την τοιχογραφία και φωτογραφίστε την.
- ▶ Συγκρίνετε τους χιτώνες με τους χιτώνες που είδατε στην προηγούμενη αίθουσα.
- ▶ Δείτε την πόρπη που συγκρατεί το ιμάτιο στον ώμο.
- ▶ Ψάξτε παρόμοιες πόρπες στην αίθουσα.
- ▶ Ψάξτε και άλλη μια τοιχογραφία με γυναίκα που φοράει χιτώνα και συγκρίνετε τους χιτώνες.

ΕΥΧΕΤΑΙ
ΥΠΗΝΕΤΕΙ
ΑΙΤΙΕ. Χ

Αίθουσα 4 - Από την εικονομαχία στη λάμψη των Μακεδόνων και των Κομνηνών

Χειρόγραφο ευαγγέλιο

Πληροφορίες

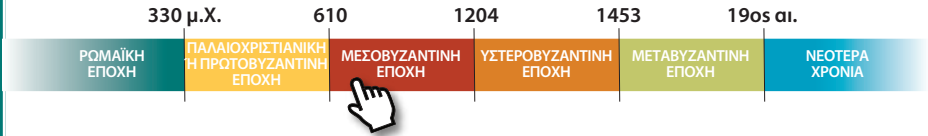
Χειρόγραφα ήταν όλα τα βιβλία που έγραφαν ή αντέγραφαν οι *γραφείς* ή *αντιγραφείς* από άλλα βιβλία με το χέρι, μια διαδικασία ιδιαίτερα δύσκολη και χρονοβόρα. Πολλά εκκλησιαστικά χειρόγραφα σώθηκαν σε μοναστήρια. Τα χειρόγραφα συχνά διακοσμούσαν με μικρογραφίες που ζωγράφιζαν οι μικρογράφοι. Στο κείμενο ο τίτλος συνήθως γράφεται σε περίτεχνο πλαίσιο, την «πύλη». Επίσης, το πρώτο γράμμα, το «πρωτόγραμμα», ήταν περίτεχνα διακοσμημένο. Με την ανακάλυψη της τυπογραφίας το 15ο αιώνα, τα βιβλία άρχισαν να τυπώνονται σε χαρτί σε μεγάλες ποσότητες και έτσι η παραγωγή τους ήταν πιο εύκολη.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε το χειρόγραφο Ευαγγέλιο και φωτογραφίστε κάθε σελίδα ξεχωριστά.
- ▶ Φωτογραφίστε την «πύλη».
- ▶ Διαβάστε τι γράφει κάτω από την πύλη.
- ▶ Φωτογραφίστε το «πρωτόγραμμα». Ποιο είναι;
- ▶ Παρατηρήστε τη γραφή. Είναι μεγαλογράμματη ή μικρογράμματη;
- ▶ Στην αριστερή σελίδα εικονίζεται ένας από τους Ευαγγελιστές ως γραφέας. Ποιος πιστεύετε ότι είναι; Συμβουλευτείτε τη δεξιά σελίδα.
- ▶ Παρατηρήστε τον Ευαγγελιστή και περιγράψτε τον τρόπο που εργαζόταν ένας αντιγραφέας βιβλίου.
- ▶ Παρουσιάστε σύντομα στους συμμαθητές σας τις πληροφορίες που συλλέξατε.

Αίθουσα 6 -Το Βυζαντινό Κάστρο

Ηθμός

Πληροφορίες

Πήλινο σουρωτήρι που το χρησιμοποιούσαν για να πλένουν και να στραγγίζουν λαχανικά και φρούτα κυρίως.

Εξαιτίας των εχθρικών επιδρομών από τον 8ο αιώνα και μετά οι άνθρωποι αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τις πόλεις τους και να χτίσουν νέες μικρότερες οχυρωμένες πόλεις-κάστρα. Τις πόλεις αυτές τις χτίζουν σε σημαντικές θέσεις, συνήθως σε λόφους, για να ελέγχουν τους γύρω δρόμους για την καλύτερη προστασία των κατοίκων τους. Οι οικονομικές συνθήκες είναι ιδιαίτερα δύσκολες την εποχή αυτή.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε και φωτογραφίστε τον ηθμό
- ▶ Βρείτε και φωτογραφίστε ένα ακόμη αντικείμενο από το ίδιο υλικό που σχετίζεται με τον ηθμό.
- ▶ Ποια η χρήση του;

Αίθουσα 7 - Το λυκόφως του Βυζαντίου

Επιτάφιος

Πληροφορίες

Μεταξωτό ύφασμα κεντημένο με χρυσές, ασημένιες και μεταξωτές κλωστές. Ονομάζεται επιτάφιος και χρησιμοποιείται κατά την ακολουθία του Επιταφίου της Μεγάλης Παρασκευής. Στο κέντρο απεικονίζεται ο νεκρός Χριστός περιτριγυρισμένος από αγγέλους. Πρόκειται για ένα εξαιρετικό και μοναδικό έργο τέχνης.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε και φωτογραφίστε τον επιτάφιο.
- ▶ Παρατηρήστε τους αγγέλους πάνω από το σώμα του Χριστού και φωτογραφίστε αυτόν που σας κάνει μεγαλύτερη εντύπωση.
- ▶ Τι πιστεύετε ότι νιώθει;
- ▶ Σκεφτείτε πού μπαίνει το ύφασμα αυτό κατά την ακολουθία της Μεγάλης Παρασκευής.
- ▶ Στην επόμενη αίθουσα θα δείτε ακόμη έναν επιτάφιο. Φωτογραφίστε τον, παρατηρήστε τον και συγκρίνετέ τον με αυτόν ως προς την τεχνική κατασκευής τους.

Αίθουσα 10 -Το Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο

Αρχιερατικός σάκκος του επισκόπου Μελενίκου Ιωαννίκιου

Πληροφορίες

Άμφιο ιερέα από μεταξωτό ύφασμα κεντημένο με χρυσές και ασημένιες κλωστές. Απεικονίζονται διάφορα θρησκευτικά θέματα. Χρυσοκέντητη μικροσκοπική επιγραφή πληροφορεί ότι ο σάκκος ανήκε στον επίσκοπο Μελενίκου, Ιωαννίκιο και ότι αποτελεί έργο του Χριστόφορου Ζεφάρ.

Οδηγίες

- ▶ Εντοπίστε τον σάκκο και φωτογραφίστε τον.
- ▶ Βρείτε ένα θέμα που αναγνωρίζετε από την εικονογράφηση του και φωτογραφίστε το.
- ▶ Μπορείτε να διακρίνετε πού βρίσκεται η επιγραφή; αν ναι, φωτογραφίστε την.
- ▶ Παρουσιάστε στους συμμαθητές σας τις πληροφορίες που συλλέξατε.

Θυμάστε;

- ▶ Πώς λέγεται το σουρωτήρι στην Αίθουσα 6;

Στο σχολείο:

- ▶ Σκεφτείτε (και γράψτε) μια ιστορία με όλα τα αντικείμενα που παρατηρήσατε.

